

Հասարակաց սրարբեցութեան անտարբեր մարդուն զէմքը յուզուեցաւ. յայտնի անձուկի և ուրախութեան մէջ էր:

Գնէլ նշմարեց որ դրասանգները յունարէն գիրեր կը կեղծէին. այս մտածութիւնը զինք հաճեց. հրճուանքով մը փորձեց ամբողջ խօսքը կարդալ. ճակատը խորշոմեցաւ, չէր կրնար յառաջ երթալ. ինչ լեզուով գրուած էր: Իրեն ծանօթ յունարէնը չէր: Գնէլ քանի մը բռնեց իր տառերը կեցաւ. և ահա դէմքը պայծառացաւ և ուրախութեան բուռն հրճուանքով մը ցցուց զայն փառանձեմի. յունարէն տառերով բայց հայերէն լեզուով գրուած էր կեցցէ Գնէլ, կեցցէ փառանձեմ:

Մայրենի լեզուն գրուած. Գնէլ զգաց որ պարսիկն ու հոռոմայեցին կը դողային: Մեքենաբար աչքերը շուրջը դարձուց այս ճարտարը գտնելու, բայց շուրջը ամբոխը՝ գինիէն ու բերկրութենէն յիմար՝ կը փութորկէր ու կը ծփար:

Անտարբեր մարդուն զէմքին վրայ, որ աչքէ չէր փախցներ փառանձեմը, անմահութեան նշոյլներ փայլեցան:

Դղեակը լեցուեցաւ երգերով, ջահերով, ծաղիկներով, ծիծաղներով, պարերով, զիններով:

Դղեակին վրայ երկինքը կապոյտ էր և ստղերը պայծառ:

Հ. Ն. ԱՆԴՐԵԱՆ

Շարայարեյի

Լաւ է՝ լուռ կենալ՝ քան պարապ խօսիլ:

Յոյսը մարդու համար՝ ուտելու, խմելու և շնչելու չափ հարկաւոր բան մ'է. (Մանթէկանծա):

Պարկեշտութիւնը շրջանակ մ'է որ առաքինութիւնը փայլուն կը ցուցնէ. (Դիոգենէս):

Ո՛վ որ կ'աշխատի չի ծանօթանար: Աշխատութիւնը կ'ազնուացնէ և կը զուարթացնէ. ծանծրութիւնը կը մաշեցնէ և կը սպաննէ:

Իշխանական տիրոջսները ուրիշ բան չեն՝ բայց եթէ մի քանի վանկեր աւելի տապանագրի մը համար. (Կղմբես. Ի.Պ.):

Ո՛չ զոք քու կողմանէդ դառն կամ դատաստանի կանչէ. (Ֆենելոն):

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆ

ՕՐԱԳԻՐ ԱՌԺԱՄԱՅՆ

Ա Ջ Դ Մ Ա Ն Յ Մ Տ Ա Ց Ե Ի Ս Ր Տ Ի

1 8 4 2

Ն Ո Յ Ե Մ Բ Ե Ր

1

Ամենայն ժամը հնչեալը մէն մի տառը են ժամանակի:

2

Սերմն փորրիկ է խօսք արկեալ ի միտս, բուսուցանէ ծառս մեծամեծս:

3

Որ գետնախշտի մեռանի և որ յերկապատ գահոյս՝ նոյնօրինակ թողուն զիցուրտ:

3

Ի յիշատակի մեռելոց թուի բանալ աւանայն գերեզմանաց, նա և ամենայն սիրտ փոխի ի գերեզման և գտանէ անդ զսրբելիս իւր:

3

Էն որոց ամենայն կեանք օրհասը են, մահ հանգուցանէ զնոսա:

5

Ընդ դարեանդիւ ստուերախիտ բլրոյ երկու լուսադրերը, աչք ընդ յօնօր:

6 Յերազի

է և արշալուսոյն լոյս իւր:

6

Էն հիւանդութիւնը սեփականը տիեզ. այլ մահ ամենայն չափու հասակի պատուանի:

6

Ճրագ՝ ի բարձրաւանդակի ոչ մերժէ զխաւար ստորին. բազում և այսպէս խորհուրդը վսեմը:

6

Յոյս բազում այն է զի պղպջակ է սնտորի. բազմաց տեսեալ զի սահի զմկաւ նամբը՝ հաստատուն համարին, և նա իսկոյն պայթի:

7 Երբագի

Ին որք անուամբ մեծի ուրուք անմահ առնեն զգրութիւն իւրեանց, և են որք գրութեամբ իւրեանց՝ մեծ և անմահ առնեն զոք:

7

Ձմեռեալ եղեգն ճահճին մեռելոյ կենսականացուցանէ փշուքն հովուին:

7

Սէր պտուղ տհաւ է ի քիմ մանկանց, հարեալ ի գեղն ուտեն կեղեօք՝ և տապանան տենդիւ ի ծանրանալ ստամորացն:

7

Յոյս յամենայն երկրի բուսանի, այլ ոչ միշտ աճէ:

10

Ժամացոյց սիրտ է ժամանակի յաշտ երեւեալ:

10

Ի միտքս մանկան իմաստ գեղեցիկ Գունազոյն թիթեռն յերփնազարդ ծաղիկ:

11

Սղբատ որ յաջողեալ զգենուցու պերճ և սիգայցէ՝ թիթեռն նման է որ ոչ յիշէ զխորիւ իւր:

11

Ուորինին յեղակարծ զգաստութիւն, նըման է առն որ զարթնուցու ի հասարակ գիշերի, և անդէն ննջիցէ ի իաւարի:

13

Գեղեցիկ պտուղն մահացոյց զՍէրամ, ցամաք փայտ խաչին աստուածացոյց զնա:

14-15 Երբագի

Ի պարզ գիշերի աստեղը ծածանեալը յերկինս թռիւն երկթևիք կամեցողը վայրաբերի, և ծաղկունը մարգագ՝ կամեցողը առ նոսա վերաթեւել:

17

Կէս քաւութիւն է խոստովանել զյանջանս:

18

Կարօտութիւն մերժէ զհեշտութիւն:

18

Յառաջողէմ խաղայ ձմեռն լծեալ ըզհիւստի ի կառս իւր:

24

Գործք երկարեն զկեանս անդր քան զմահ:

24

Ժամանակ ժիր սուրհանդակ է. տանի զոր և տան նմա:

26

Ներութիւն կենդանի մատեան աւանդութեան:

27

Թէ անկանին պղնձի անդրիք՝ մի՛ յուսացին կաւեղէնը կալ կանգուն: (Լուեալ զմահ Ե. Սիմոնի Քաղղէացոյ):

27

Սմենայն վէր ցաւ մի յաւելու. մահ զամենայն վէրս բանայ:

27

Ի ծնունդ մանկան ոչ ոք յիշէ զծնունդ իւր, այլ ի մահու ամենայն ոք զմահ իւր յիշէ:

27

Ի միում անկեան թատեր աշխարհի ողորբութիւնը լինին, ի միւսում կատակերգութիւնը:

28

Փոքու նաւակաւ մարմնոյն յածի հոգի ի ծով աշխարհի. ափունը չեն հեռի. և ամենայն ուրեք մերձ կան մահաճանգիստը, և ի խռովութեան և ի խաղաղութեան անդ:

29

Սմբ բոլորեալը ողջունեն զմեզ՝ գնան ասելով. ինայեցաք մեք ի քեզ, այլ յետագայքս ոչ:

30

Որ զժամանակ յօգուտ ծախէ, զթևս նորա ունի ի թոհչս անդ:

Հ. Ղ. ԱՍԻՏԱՆ

Շարայայելի